

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET

Alm. del - bilag 956 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets
Europaudvalg og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tlf. +45 33 92 00 00
Fax +45 31 54 05 33
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 3 00 18 06

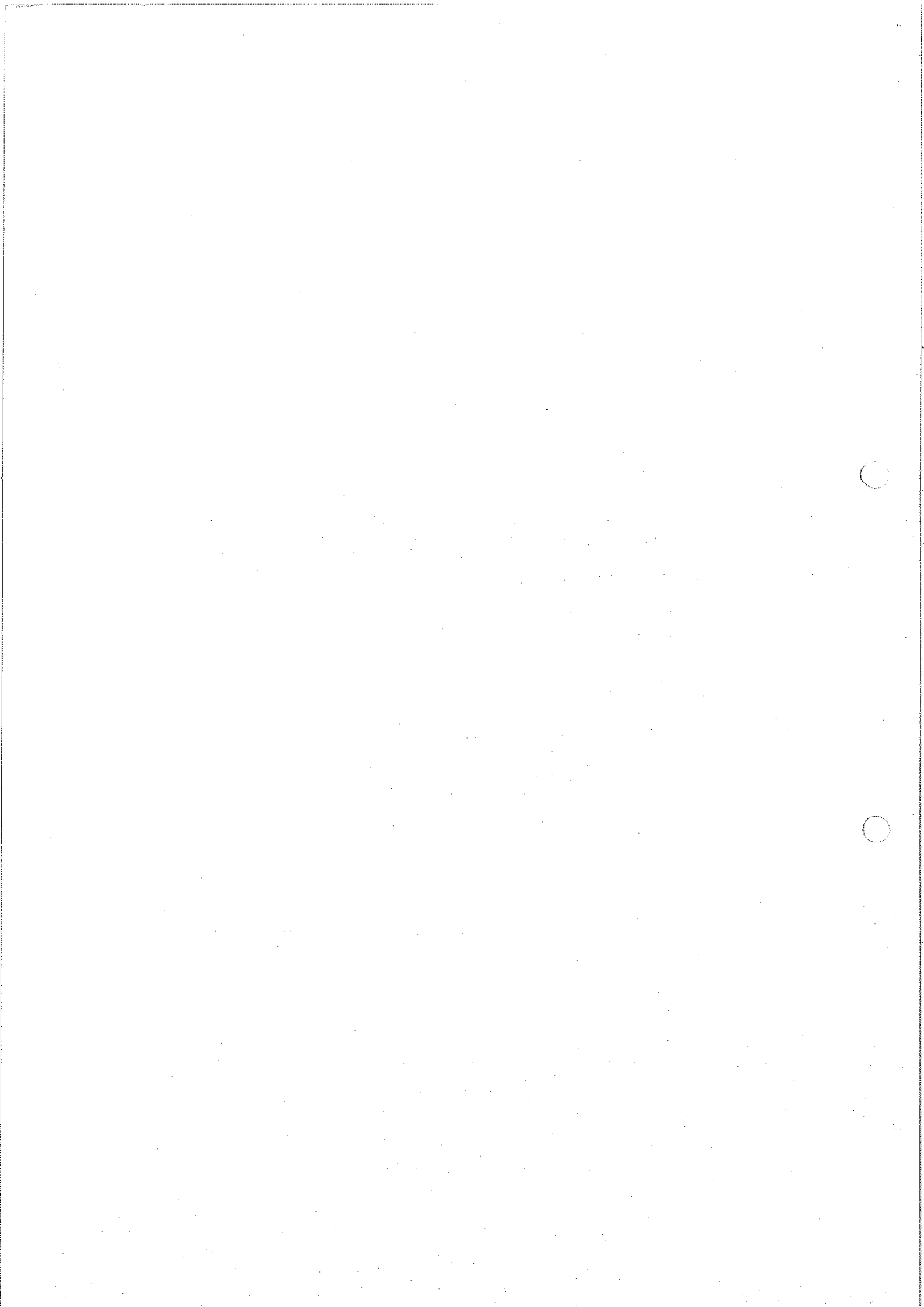

Bilag	Konior	Journal nr.	Dato
1	N.1	400.C.2-0	19. juni 1996

./.

Til underretning for Folketingets Europaudvalg fremsendes vedlagt den danske sprogversion af Kommissionens statusrapport til Det Europæiske Råd vedrørende forberedelsen af ØMU'ens 3. fase.

Rapporten er tidligere fremsendt til Folketingets Europaudvalg i en engelsk sprogversion (jvf. alm. del - bilag 922).

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER
FORDELT

18 JUNI 1996

Bruxelles, den 12.06.1996
CSE (96) 3 endelig udg.

FORTROLIGT

Den Danske Rep. ved Eu
Modtaget og hjemsendt

17. JUN. 1996

J.nr. 400.

A.2-5

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL DET EUROPÆISKE RÅD
FORBEREDELSE AF ØMU: STATUS

FORBEREDELSE AF ØMU: STATUS

I Den økonomiske udvikling og konvergensen

- 1) Udviklingen i den økonomiske aktivitet i Europa har siden midten af 1995 været skuffende. Det kraftige opsving, der kunne noteres i 1994, gik næsten i stå som følge af forskellige faktorer som f.eks. den højere lange rente i 1994, valutauroen i begyndelsen af 1995 og usikkerheden omkring konsekvensen i den økonomiske politik i nogle medlemsstater, som tilsammen har undergravet erhvervslivets og forbrugernes tillid.

Den bagvedliggende økonomiske udvikling er dog sund, og der er visse tegn på, at væksten i efterspørgslen og produktionen så småt er ved at tage til. Den seneste prognose fra Kommissionen forventer, at opsvinget gradvis styrkes i andet halvår af 1996 og i 1997. Efter en real BNP-vækst på nu skønsmæssigt 2,5% i 1995 ventes i 1996 en gennemsnitlig vækstrate på 1½% og en tilbagevenden til næsten 2½% næste år.

Den langsommere vækst i produktionen har medført en opbremsning i væksten i beskæftigelsen og sat en midlertidig stopper for det fald i ledigheden, der kunne noteres gennem det meste af 1995. Som følge heraf ventes gennemsnitsledigheden i EU at holde sig tæt ved 11% i år, inden den igen skulle begynde at faldе gradvis i 1997.

- 2) På denne lavvækstbaggrund sker der fortsat fremskridt med konvergensen:

- inflationsraten er fortsat lav og er faldet, og den gennemsnitlige inflationsrate i EU ligger klart under 3%. Hvis man benytter det nyligt introducerede foreløbige forbrugerprisindeks og sammenligner gennemsnitsindekset for de seneste tolv måneder (frem til marts 1996) med gennemsnitsindekset for de foregående tolv måneder, viser det sig, at ti medlemsstater har inflationsrater, der ligger under den referenceværdi, der sættes af de tre lande, der har det bedste inflationsresultat (Finland, Holland og Belgien), og at inflationen er for nedadgående i de medlemsstater, der endnu ikke opfylder dette kriterium

- spændet i den lange rente er indsnævret de seneste måneder. Hvis man ser på gennemsnittet for den sammenlignelige rentesats på statsobligationer (10-årige) gennem de tolv måneder frem til marts 1996, viser det sig, at ti medlemsstater har en rentesats, der er lavere end den referenceværdi, der sættes af de tre lande, der kan opvise det bedste inflationsresultat

- efter uroen på valutamarkedene i begyndelsen af 1995 har der ikke på det seneste været nogen alvorlige spændinger i valutakurserne, og en række af de valutaer, der tidligere faldt i værdi, har genvundet det tabte terræn. Fem

lande deltager på nuværende tidspunkt ikke i valutasamarbejdet, men nogle af dem er ved at forberede sig på at indtræde eller genindtræde

hvad de offentlige finanser angår, gør alle medlemsstater sig store anstrengelser for at sikre en budgetkonsolidering. Underskuddet på statsfinanserne blev mindsket i ti medlemsstater i løbet af 1995 og ventes i følge Kommissionens seneste prognose at blive mindsket i tolv medlemsstater i år, selv om den økonomiske vækst er aftagende. Der var dog kun tre medlemsstater, der kunne notere offentlige underskud på under 3% af BNP i 1995, og det er ikke sandsynligt, at dette tal vil blive øget i år. Selv om nogle medlemsstater har opnået en forbedring i gældskvoten i de senere år (særlig markant i Irland og Danmark, men også i Belgien), og andre har opnået en stabilisering i gældskvoten, kan der stadig noteres en opadgående tendens i de fleste lande. Hvis Rådet bekræfter Kommissionens henstillinger som led i proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store underskud (nemlig at træffe afgørelse om, at Tyskland har et uforholdsmæssigt stort underskud, og omvendt hæve den tidligere afgørelse for Danmark), er det kun Danmark, Irland og Luxembourg, der ikke har uforholdsmæssigt store underskud. Selv om der gøres en stor indsats og opnås fremskridt i de tolv øvrige medlemsstater, vil dette ikke være tilstrækkeligt til at opfylde kriteriet for de offentlige finanser i 1996. Mange medlemsstater har dog allerede bebudet eller er ved at indføre konsolideringsforanstaltninger, der tager sigte på at sikre, at referenceværdien for det offentlige underskud nås i 1997.

Så på trods af den generelt gunstige konvergensudvikling, hvad angår inflationen, renten og valutakurserne, er der stadig for store uligevægte på de offentlige finanser i de fleste medlemsstater til, at de i år kan opfylde de nødvendige betingelser for at deltage i den fælles valuta. Følgelig vil den endelige afgørelse uanset den normale anvendelse af artikel 109 J senere i år blive truffet så tidligt som muligt i 1998 i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Madrid.

II Procedurer og politik til forbedring af konvergens og vækstbetingelserne

De nye procedurer for samordning af den økonomiske politik, der blev indført ved Maastricht-traktaten (overordnede retningslinjer for den økonomiske politik og proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store underskud), er blevet anvendt regelmæssigt og effektivt siden påbegyndelsen af anden fase af ØMU. De har medvirket til at skabe konsensus om behovet for at føre en stabilitetsorienteret økonomisk politik, der skaber bedre betingelser for vækst i produktionen og beskæftigelsen. De har også øget presset på de enkelte medlemsstater for at føre den rette politik og træffe passende foranstaltninger.

Det Europæiske Råd vil på mødet i Firenze blive bedt om at drøfte en konklusion på dette års overordnede retningslinjer for den økonomiske politik baseret på en rapport fra ØKOFIN-Rådet på henstilling fra Kommissionen. De overordnede

retningslinjer lægger de videre retningslinjer for den økonomiske politik i bred forstand, herunder for pris- og valutakursstabiliteten, sunde offentlige finanser, de nødvendige strukturreformer og den dosering af den økonomiske politik, der kræves for at forbedre væksten og beskæftigelsen. Som led i dette års anvendelse af proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store underskud vil Kommissionen med henblik på vedtagelse forelægge Rådet henstillinger rettet til de tolv medlemsstater, der fortsat har uforholdsmæssigt store underskud. Disse henstillinger beskæftiger sig udelukkende med finanspolitik og opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at føre en målbevidst politik (og i flere tilfælde til at træffe yderligere foranstaltninger) med henblik på at opfylde målene for et reduceret underskud på statsfinanserne og en reduceret gældskvote.

Erfaringerne med de nye procedurer har været positive, men Kommissionen (samt Det Monetære Udvalg og ØKOFIN-Rådet) gør sig nu aktivt overvejelser om, hvorvidt samordningen af den økonomiske politik og budgetdisciplinen kan styrkes yderligere i tredje fase af ØMU inden for rammerne af traktaten.

III Forberedelse af tredje fase af Den Økonomiske og Monetære Union

I overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råds-møde i Madrid er der et yderligere forarbejde i gang for at sikre, at ØMU fungerer gnidningsløst i tredje fase, og at det aftalte scenario for indførelsen af euroen gennemføres.

1) Sikring af budgetdisciplin i tredje fase af ØMU

Fastholdelse af budgetdisciplin er en afgørende forudsætning for at give finanspolitikken lejlighed til at spille sin fulde rolle i forbindelse med ØMU og alligevel opfylde referenceværdien på 3% selv under en ugunstig økonomisk konjunkturudvikling. Der er bred enighed om, at de offentlige finanser skal bringes til niveau. De fleste medlemsstater er derfor under normale omstændigheder nødsaget til at vende tilbage til den situation med noget nær balance i de offentlige finanser, som var fremherskende i de fleste medlemsstater inden den første oliekrise. Indførelsen af en fælles valuta giver den nationale finanspolitik en større rolle og et større ansvar. Den stiller dog også behovet for en nøje samordning i relief, hvis finanspolitikken skal spille en positiv rolle i forbindelse med både at understøtte pengepolitikken og derved sikre en passende lav rente og at bidrage til at udjævne følgevirkningerne af de økonomiske udsving.

Efter de tyske myndigheders oprindelige forslag om en stabilitetspagt gav Det Europæiske Råd i Madrid sin tilslutning til Kommissionens hensigter om i 1996 at fremlægge forslag til, hvordan der kan sikres fiskal disciplin og samordning inden for ØMU i overensstemmelse med traktatens procedurer og principper. Siden da har Kommissionens tjenestegrene i samarbejde med Det Monetære Udvalg arbejdet på dette spørgsmål.

Enhver aftale om en stabilitetspagt bør være baseret på tre generelle principper, idet en sådan aftale skal:

- i) indgås i sammenhæng med og i henhold til procedurerne i traktaten
- ii) indgås på EU-plan, selv om den kun finder fuld anvendelse på de medlemsstater, der deltager i den fælles valuta, og
- iii) bekræfte, at kravene for deltagelse i ØMU hverken for den gruppe, der deltager først, eller på et senere tidspunkt må ændres overhovedet.

Et budgetmål med noget nær budgetbalance, som fastsat i de overordnede retningslinjer for den økonomiske politik, men med mulighed for en vis differentiering til at tage højde for særlige faktorer (f.eks. det økonomiske udviklingsstade, budgettets følsomhed over for konjunkturudsving og de demografiske udviklingsudsigter), forekommer passende, hvis de offentlige budgetter skal have mulighed for at reagere på den økonomiske udvikling uden at overskride 3%-loftet. Et sådant mål for den nationale finanspolitik på mellemlang sigt ville tjene som ledetråd for markederne og den nationale tilpasningsindsats. Hvis man på EU-plan gav politisk opbakning til medlemsstaternes indsats, ville dette styrke troværdigheden og samarbejds karakteren i indsatsen på dette område.

Det ledende princip er så vidt muligt at forsøge at undgå, at medlemsstaterne havner i en situation med et uforholdsmæssigt stort underskud. Først og fremmest bør medlemsstaterne selv undgå en sådan udvikling. For det andet bør EU støtte denne proces og desuden bane vejen for en sammenhængende overordnet finanspolitik, der i tilstrækkelig grad understøtter den monetære politik.

Det er nødvendigt at indføre de rette mekanismer for at nå dette mål. På nationalt plan skal der indføres passende "selvkorrigerende" mekanismer. På EU-plan ville et "alarmsystem" baseret på en intensiveret brug af den eksisterende praksis med konvergensprogrammer og multilateral overvågning bidrage til at signalere og korrigere uønskede udviklingstendenser i god tid inden referenceværdien på 3% nås. Med henblik herpå foreslås det, at de deltagende medlemsstater fremlægger "stabilitetsprogrammer".

Nogle af nøgleelementerne i stabilitetsprogrammerne og de forskellige faser i overvågningen på EU-plan kunne fastsættes ved afledt ret vedtaget med artikel 103, stk. 5 som retsgrundlag.

Hvis det skulle ske, at en medlemsstat på trods af alarmsystemet kommer ud for et uforholdsmæssigt stort underskud, træder proceduren vedrørende uforholdsmæssigt store underskud i kraft med fuld styrke. De forskellige trin, der fører til sanktioner i tilfælde af manglende korrektion af det uforholdsmæssigt store underskud, skal gennemføres hurtigt og på forudsigelig vis. Med henblik herpå kunne det ved afledt ret vedtaget med artikel 104 C, stk. 14 som retsgrundlag fastsættes, hvilke tidsfrister der skal gælde for de forskellige trin i proceduren, så det tidsrum, hele processen strækker sig over, gøres så kort som muligt. Under samme retsgrundlag fastlægges under hvilke omstændigheder, der vil blive pålagt

sanktioner samt hvilken type sanktioner, der skal være tale om, hvilket omfang de skal have og på hvilke trin i processen, de skal pålægges.

Kommissionen vil senere i år i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Madrid fremlægge sine konklusioner om disse spørgsmål med henblik på Det Europæiske Råd i Dublin.

2) *Relationerne mellem de medlemsstater, der deltager i eurosamarbejdet, og de medlemsstater, der ikke deltager i ØMU's tredje fase*

1. Der er gjort betydelige fremskridt med hensyn til fastlæggelsen af nye valutakursrelationer mellem de deltagende og de ikke-deltagende medlemsstater. Kommissionens synspunkter på dette område svarer stort set til de resultater, som ØKOFIN-Rådet har opnået i forbindelse med forberedelsen af Den Økonomiske og Monetære Unions tredje fase. Der er nu bred enighed om, at de nye relationer bør baseres på et valutakurssystem, der knytter de ikke-deltagende medlemsstaters valutaer til euroen. Efter Kommissionens opfattelse vil et sådant system - kombineret med en styrkelse af konvergensprocedurerne - være af væsentlig betydning for, at der skabes nominel konvergens mellem de ikke-deltagende medlemsstater. Ligeledes vil det bidrage til et velfungerende indre marked og til at sikre ligebehandling mellem de medlemsstater, der deltager i eurosamarbejdet fra begyndelsen, og de medlemsstater, der tilslutter sig senere. Det er ganske vist ikke obligatorisk at deltage, men en bred tilslutning vil være særdeles ønskelig, for at systemet skal kunne fungere tilfredsstillende.

Det vil være en absolut forudsætning for det nye valutakurssystems udformning og virke, at der opnås en varig prisstabilitet i såvel euroområdet som i de ikke-deltagende medlemsstater. I funktion af at være samarbejdets mest stabile valuta vil euroen fungere som det nye systems anker, hvorved det gøres klart at ikke-deltagende medlemsstater forventes at konvergere til de sunde økonomiske forhold, der gør sig gældende i euroområdet. Desuden tager det nye system specielt sigte på at fremme konvergens, hvilket taler for, at relationerne mellem euroen og de øvrige valutaer i systemet fastlægges således, at det fortrinsvis er de ikke-deltagende medlemsstater, der skal foretage tilpasninger.

For at tage hensyn til konvergensforskellene mellem de ikke-deltagende medlemsstater og mindske risikoen for markedsspekulation, må det nye system være fleksibelt - i den forstand, at udsvingsmargenerne omkring centalkurserne skal være tilstrækkelig brede, men med mulighed for snævre bånd mellem euroen og individuelle vekselkurser. Desuden bør administrationen af det nye system tage sigte på at hindre valutauro. For eksempel kunne medlemsstaterne, ECB og Kommissionen tage initiativ til at iværksætte konsultationer om den relevante politik.

De lande, der deltager i eurosamarbejdet, må generelt forventes at tale med én stemme i ethvert forum, der behandler vekselkursen mellem euroen og andre EU-valutaer.

Arbejdet med de mere tekniske elementer i det nye valutakurssystem kan ikke afsluttes, før ECB er oprettet i begyndelsen af 1998. Arbejdet vil dog fortsætte, så der kan opnås enighed om de vigtigste elementer i det nye system på Det Europæiske Råds møde i Dublin ved dette års udgang.

2. Hvis der skal sikres en varig og harmonisk vækstproces inden for et velfungerende indre marked, kræver det først og fremmest, at medlemsstaterne opnår den tilsigtede økonomiske konvergens. For at støtte disse bestræbelser anmodede ØKOFIN-Rådet Kommissionen om at vurdere mulighederne for en styrkelse af konvergensprocessen og -procedurerne, også på EU-plan. Der kunne overvejes yderligere konvergensfremmende instrumenter, som er i overensstemmelse med traktaten og forenelige med et valutakurssystem.

For det første er Kommissionen ved at undersøge mulighederne for at forbedre konvergensprogrammernes nuværende format; disse programmer har vist sig at være effektive og bør fortsat være det centrale i konvergensprocessen. Det vil være væsentligt at sikre et større politisk engagement fra medlemsstaternes side, når det gælder gennemførelsen af deres respektive programmer og opfyldelsen af de relevante konvergensmål. Konvergensprogrammernes nuværende format må derfor ændres, således at bl.a. følgende vigtige elementer kommer til at indgå: i) angivelse af de prioriterede målsætninger og en tidshorisont for opfyldelsen af dem, ii) antagelser om de makroøkonomiske forhold, iii) økonomisk-politiske foranstaltninger, iv) hasteforanstaltninger i tilfælde af, at de specifikke tilpasninger falder ud af kurs, og v) regelmæssig ajourføring. Der bør om nødvendigt vedtages et bestemt tidspunkt for fremlæggelse af et nyt program. Som modstykke til øgede konvergensbestræbelser på nationalt plan, skal ØKOFIN-Rådet formelt godkende medlemsstatens konvergensprogram på grundlag af en positiv henstilling fra Kommissionen. Rådets godkendelse forudsætter nøje tilsyn på EU-plan, hvilket kan etableres gennem den afledte ret. De to hovedelementer i EU's tilsyn i forbindelse med konvergensprogrammer vil være i) regelmæssig kontrol og ii) henstillinger fra ØKOFIN om korrigerende foranstaltninger, når det er nødvendigt. Konvergensprocedurerne kan styrkes yderligere, ved at henstillingerne til de enkelte lande i de overordnede retningslinjer for den økonomiske politik tillægges større betydning. For det andet bør målene i de overordnede retningslinjer være mere landespecifikke.

Bortset fra en forbedring af konvergensprogrammerne og en forøgelse af det multilaterale tilsyn, har flere medlemslande anmodet Kommissionen om at undersøge mulighederne for at knytte visse betalinger over EU-budgettet til udviklingen i de reale valutakurser samt for at indføre makroøkonomiske betingelser for betalinger over strukturfondene. Der vil blive udarbejdet en rapport over disse forhold inden sommerferien.

3) *Retsgrundlaget for anvendelsen af euro*

Med hensyn til retsgrundlaget for anvendelsen af euro skal der skabes fuldstændig retssikkerhed i god tid inden indførelsen af den nye valuta. Man er i øjeblikket i gang med de tekniske forberedelser til en rådsforordning om gennemførelse af en retsgyldig ækvivalens mellem euro og de nationale valutaer. Rådets forordning skal hovedsagelig vedrøre følgende:

- fastholde kontinuiteten i kontrakter, der er denomineret i national valuta og i ECU-kurven
- fastlæggelse af euroens og de nationale valutaers retlige status i perioden fra den 1.1.1999 til senest 30.6.2002
- udskiftning af de nationale valutaer med euro fra den 1.1.2002
- regler for afrunding.

I overensstemmelse med det mandat, Kommissionen fik på topmødet i Madrid, er Kommissionen også i gang med at forberede overgangen til euro inden for medlemsstaternes offentlige administrationer.

4) *Fremme af offentlighedens kendskab til euroen*

Spørgsmålene i forbindelse med omregning fra forskellige nationale valutaer til en fælles valuta er ret komplicerede, og Kommissionen erkender derfor, at det er nødvendigt at afsætte betydelige midler til fremme af offentlighedens kendskab til euroen. Med dette in mente arrangerede Kommissionen i januar i år - med støtte fra Europa-Parlamentet - en rundbordsdiskussion om indførelsen af euroen med deltagelse af repræsentanter fra alle områder af erhvervs- og samfundslivet. Deltagerne vedtog følgende tre vigtige principper for informationskampagner om euroen: i) informationskampagnerne bør gennemføres decentraliseret, men skal være ensartede medlemsstaterne imellem samtidig med, at der tages hensyn til kulturelle forskelle, ii) informationskampagner for euroen bør baseres på et partnerskab mellem Kommissionen og medlemsstaterne, og iii) disse kampagner bør intensiveres gradvis under indførelsen af euroen som fastsat i det scenario, der blev vedtaget på topmødet i Madrid. På grundlag af disse principper iværksættes der nu foranstaltninger til fremme af offentlighedens kendskab til euroen.

IV **Afsluttende bemærkninger**

Kommissionen har fremlagt dette meddelelse i overensstemmelse med det mandat, den fik af Det Europæiske Råd i Madrid, der fastlagde scenariet for indførelsen af euroen og pålagde Kommissionen at fremskynde de nødvendige forberedelser til tredje fase. I de kommende måneder vil Rådet, EMI og Kommissionen - inden for deres respektive kompetenceområder - fortsætte forberedelserne til ØMU's tredje fase, navnlig med hensyn til:

- i) fastlæggelse af hovedelementerne i relationerne mellem "ins" og "pre-ins"
- ii) etablering af budgetdisciplin mellem deltagerne i ØMU's tredje fase
- iii) afslutning af de tekniske forberedelser vedrørende euroens retslige status
- iv) fastlæggelse af udformningen og den nærmere specifikation af sedler og mønter
- v) fastlæggelse af de lovgivningsmæssige, organisatoriske og logistiske rammer, der er nødvendige for, at ESCB kan udføre sine opgaver.

Dette arbejde tager sigte på at opnå et overblik over situationen og sikre de nødvendige aftaler på Det Europæiske Råds møde i Dublin ved årets udgang.

